

IBD en “co-morbiditeit”

Patrick van Rheeën
Kinderarts MDL
Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

1

Horror verhaal

Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

2

Co-morbiditeit

Ontsteking in de darmen
beïnvloedt andere organen

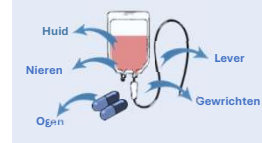

Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

3

Co-morbiditeit

Medicatie voor de darm
beïnvloedt andere organen

Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

4

“Waarom hebben patiënten vaak meer
dan 1 autoimmuunziekte”

Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

5

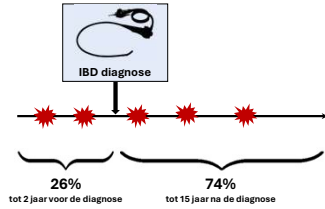
VAN ALLE PATIËNTEN MET IBD HEEFT...

Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

6

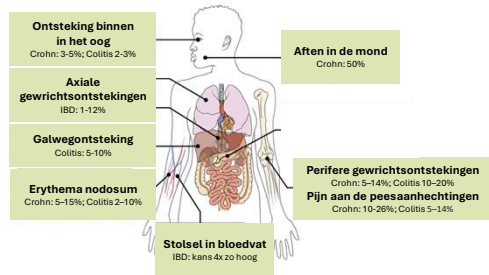
Tijdstip van ontstaan t.o.v. diagnose IBD

Rogler et al (Gastroenterology 2021)

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

7

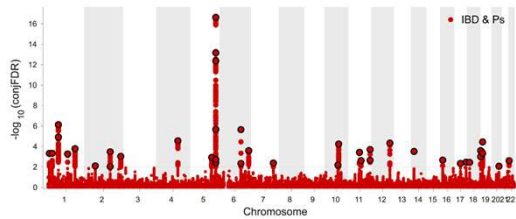

Rogler et al (Gastroenterology 2021)

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

8

Mensen met IBD en psoriasis hebben overeenkomstige foutjes in hun DNA

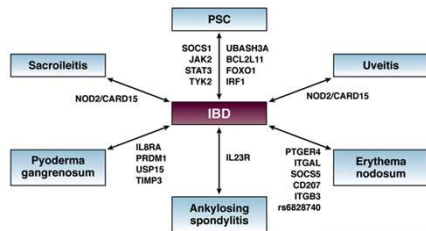

Guo et al (Skin Res Technol. 2024)

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

9

Er zijn vergelijkbare DNA-foutjes bij andere autoimmuunziekten

Guo et al (Skin Res Technol. 2024)

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

10

IBD buiten de darm

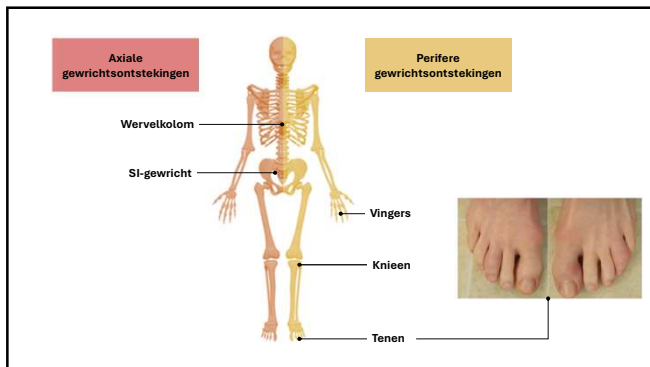
Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

11

“Waarom wordt er bij gewrichtspijn gewacht met een verwijzing naar de reumatoloog”

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

12

13

14

Verwijzing naar reumatoloog bij

- 1 Chronische lage rugpijn (≥ 3 maanden)
- 2 Peracut ontstane gewrichtsklachten
- 3 Ochtendstijfheid (1 uur) die verminderd na bewegen
- 4 Gezwollen gewrichten
- 5 Pijn aan peesaanhechtingen

Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

15

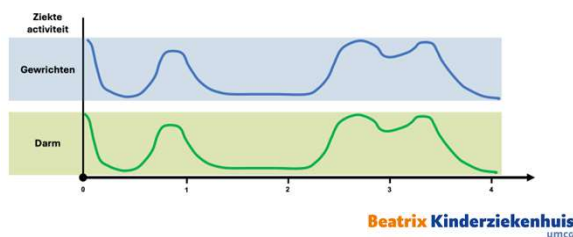
Behandelopties

	Darmontsteking actief	Darmontsteking rustig
Axiale gewrichtsontstekingen	Anti-TNF: Infliximab Adalimumab	Ontstekingsremmer NSAID Celecoxib
Perifere gewrichtsontstekingen	Prednisolon, anti-TNF, ustekinumab, tofacitinib	Ontstekingsremmer NSAID Celecoxib

Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

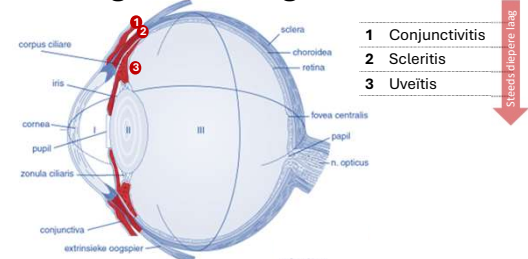
16

Darmontsteking onder controle, dan ook de gewrichten minder pijnlijk

Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

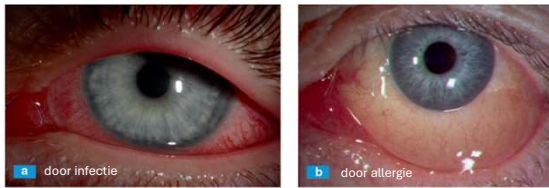
17

Ontstekingen in het oog

Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

18

Conjunctivitis

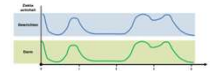
Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

19

Scleritis

Zeldzaam (<1%)
Pijn ++
Niet scherp kunnen zien
Verwijzing naar oogarts

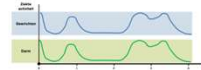
Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

20

Uveïtis

Komt iets vaker voor bij IBD
Pijn +
Niet scherp kunnen zien
Verwijzing naar oogarts

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

21

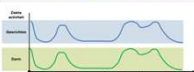
Huidafwijkingen bij IBD

Mechanisme	Diagnose	In normaal Nederlands
Bij actieve darmontsteking	Erythema nodosum Pyoderma gangrenosum	Ontsteking van onderhuidse vetcellen Zwerende huidontsteking
Onafhankelijk van darmontsteking	Hidradenitis suppurativa Psoriasis	Zweetklierontsteking Schubziekte
Bijwerking van anti-TNF	Psoriasis-achtig Hidradenitis-achtig Seborroïsch eczeem	-- -- Schilfers op hoofd en huid

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

22

Erythema nodosum

Geen dermatologische behandeling nodig. Vlekken verdwijnen zodra de darmontsteking onder controle is

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

23

Pyoderma gangrenosum

Behandelopties

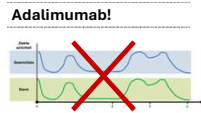
Prednisolon
Tacrolimus
Anti-TNF

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

24

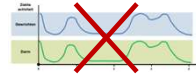
Hidradenitis

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

25

Psoriasis

Paradoxaal effect van anti-TNF!

Patiënten met psoriasis kunnen ermee behandeld worden....

... maar patiënten met IBD kunnen van anti-TNF juist psoriasis(-achtige) huidproblemen krijgen

26

Bijwerkingen van anti-TNF

Seborrhoisch eczeem

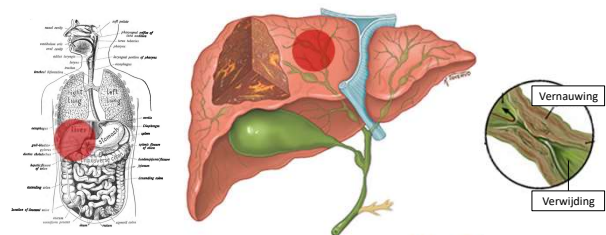

Psoriasis(-achtig)

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

27

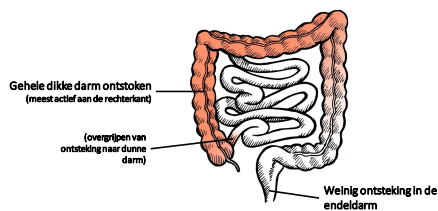
Primaire scleroserende cholangitis (PSC)

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

28

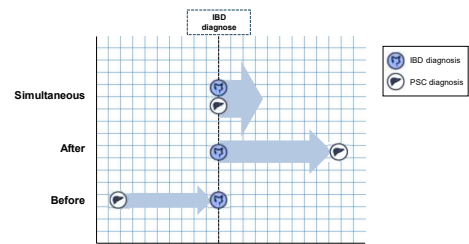
Patiënten met PSC hebben vaak een speciaal soort colitis

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

29

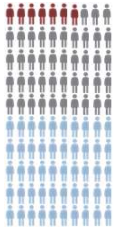
PSC kan ontstaan voorafgaand aan IBD

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

30

Hoe vaak komt PSC voor?

Van **100** kinderen met IBD
hebben er **50** wel eens afwijkende leverwaardes.

Van die **50**
ontwikkelen er **7** PSC

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

31

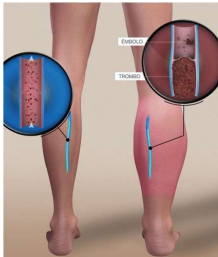
Hoe gaat het dan verder?

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

32

Stolsel in ader

Hoog risico	Matig verhoogd risico
Kwaadaardige ziekte	Actieve IBD
Grote operatie gehad in de laatste 3 mnd	Centrale lijn
Gedwongen bedrust >3 dagen	Zwangerschap en kraamperiode
Verwonding aan de benen	De pil
Erfelijk stollingsprobleem	Obesitas
	Lange vliegreis (>3 uur)

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

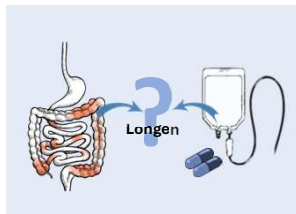
33

“Is er een relatie tussen
luchtwegaandoeningen en IBD”

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

34

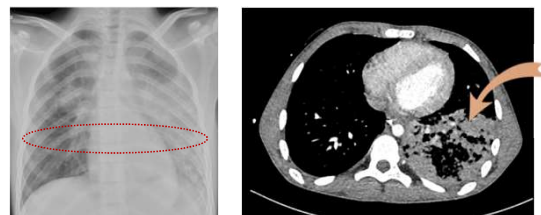
Kan IBD of IBD-medicatie luchtwegziekten uitlokken?

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

35

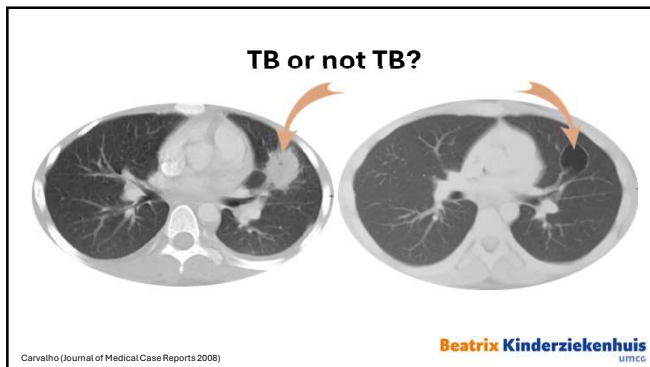
Granulomateuze longziekte

Crohn, afweerstanderdrugging of afweerstoornis?

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

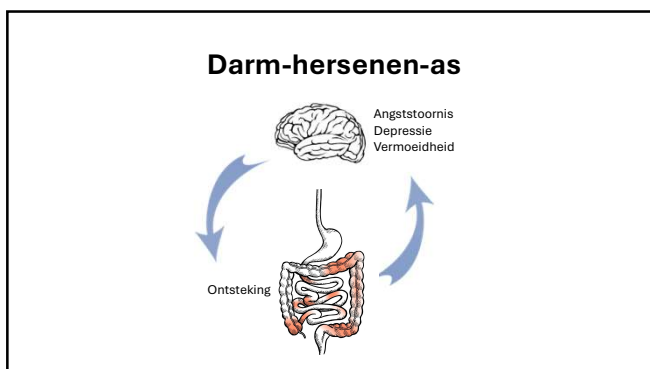
36

37

38

39

40

Nierstenen

Meestal calciumoxalaat kristallen

Geen duidelijke relatie tussen darmontsteking en nierziekten

Mesalazine is het meest berucht voor het aantasten van de nieren

Van alle biologische geneesmiddelen (de “mab”-jes) lijkt vooral vedolizumab de nieren “pijn te kunnen doen”

Beatrix Kinderziekenhuis
umcs

41

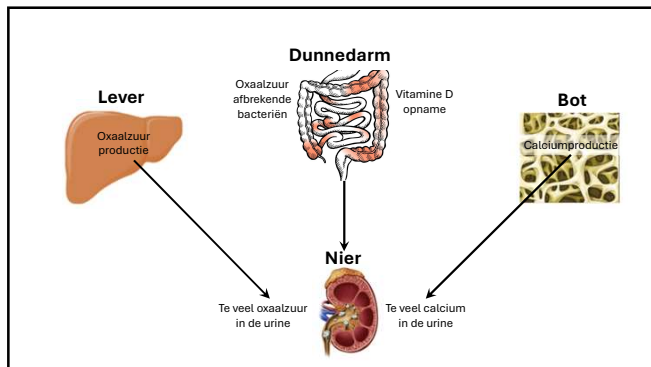
Nierstenen

Oxaalzuur

Calcium

Food Item	Amount
Almonds	122 mg/100 g
Spinach	696 mg/100 g (raw)
Cashews	158 mg/100 g (raw)
Soybeans	96 mg/100 g
Rhubarb	961 mg/100 g
Buckwheat Cakes	150 mg/100 g
Swiss cheese	410 mg/100 g
Edam cheese	340 mg/100 g
Salmon	330 mg/120 g
Cheddar cheese	330 mg/100 g
Parmesan cheese	320 mg/100 g
Macaroni	240 mg/100 g
Feta cheese	210 mg/100 g
Greek yogurt	208 mg/100 g

42

43

Belangrijke factoren bij nierstenen

Risico verhogend	Risico verlagend
Chronische diarree	Voldoende vocht (>2 L/dag)
Regelmatig antibiotica gebruik	Beperkt zoutgebruik (natrium)
Eiwitrijk dieet	Beperkt gebruik van dierlijk eiwit
Dunnedarmresectie	Meer fruit en groente

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

44

Wanneer overleg tussen MDL-arts en orgaanspecialist?

Reumatoloog	Axiale gewrichtsontstekingen Perifere gewrichtsontstekingen Pijn aan peesaanhechtingen
Oogarts	Scleritis Uveïtis
Dermatoloog	Pyoderma gangrenosum Hidradenitis Psoriasis Bijwerkingen van anti-TNF Seborrhoisch eczeem
Hepatoloog	Primaire scleroserende cholangitis

Beatrix Kinderziekenhuis
UMCG

45